

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so pošiljne proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta šte. 8.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Cenjenim naročnikom „Nar. Lista“!

Novo leto se bliža. „Narodni List“ bo nastopil šesto leto svoje potovanje po slovenski domovini, osobito po zeleni Štajerski. Do danes je dosegel jako lepe uspehe. Razširil se je od vasi do vasi. Povsod ga poznajo, povsod ga radi čitajo. Toda to še ne zadošča. „Narodni List“ se mora tako razširiti, da ga bodo v resnici čitali v vsakem slovenskem domu.

Vsled tega se obračamo na vsakega naročnika in prijatelja našega lista. Naj pridno agitira med svojimi znanci in prijatelji za naš list ter mu pridobiva novih naročnikov. Če dobi vsak dosednji naročnik samo enega novega naročnika, bo s tem število naročnikov ogromno narastlo. Torej na delo! Saj delate s tem za se. Vsak naš prijatelj naj gre takoj na delo in naj nam še pred novim letom pošlje naročnike, katere je nabral. Obračamo se pa posebno do premožnejših naših prijateljev s prošnjo, naj naroče po več izstisov ter jih porazdeli med svoje revnejše znanke. S tem bodo veliko storili za ideje, katere zastopa „Narodni List“. Še enkrat: na delo!

Ljudsko štetje.

Še tri tedne in vršilo se bo zopet ljudsko štetje, od katerega je odvisna naša moč in množina od države zahtevanih gospodarskih in kulturnih pripomočkov. Ni čuda, da se vsi vzbujeni narodi v Avstriji z neko izredno vnemo pripravljajo na izvršitev tega najvažnejšega statističnega dela. — Glavno načelo vsakega statističnega dela je: iskati resnice. Zato pa bi se moralo tudi to statistično delo izvršiti po strogo strokovnih in znanstvenih načelih, kar pa se tudi topot zopet ne bo zgodilo, tako da bo i bodoče ljudsko štetje orožje političnih strasti in hujškarij in da bo števni material določene šteti za presojevanje narodnostnih razmer v Avstriji nezanesljiv in neporabljiv.

Največji nemški učenjaki, posebno sedanji rektor dunajske univerze, dr. Bernatzik, so povdarjali, da občevalni jezik ni in tudi ne more biti prava podlaga ljudskega štetja, in da se mora nadomestiti z maternim jezikom. Tudi državni zbor je prerezaval to znamenito vprašanje in sprejel resolucijo proti občevalnemu jeziku in za materni jezik, toda vlada je šla preko mnenja državnega zbora in največjih učenjakov na dnevni red in ukazala ljudsko štetje po starem kopitu. In tako se bo ponovila koncem meseca decembra ona očitna goljufija, katera nam je pred desetimi leti podarila toliko ljudi našega jezika in naše krvi in nas ovirala v našem gospodarskem, narodnem in socialnem razvoju. Da bi se vsaj deloma preprečile posledice te očitne goljufije, bi se moralo zrevolucionirati naše ljudstvo. Povedati se mu mora, kak pomen ima ljudsko štetje, kako se ima postavno vršiti, kake pravice imajo pred vsem števni komisariji in kake pravice posamezni državljani. Na Slovenskem se je začelo v tem oziru posebno v nekaterih pokrajinah prav živahno gibanje. Z žalostnim srcem pa moramo opaziti, da so mnogokje, kjer bi bil tozadevni pouk skoraj najbolj potreben in tudi najbolj uspešen, vsaj dosedaj izostali potrebni poučni shodi, na katerih bi se razpravljalo o važnosti ljudskega štetja. Je sicer nekaj resnice na tem, da se na svoje priprave ne sme opozoriti nasprotnikov, a nič javno storiti v zadevi ljudskega štetja, pa zopet ne gre. Če drugo ne, vsaj o pravicah in o pravilnosti postopanja števni komisarijev bi se moralo ljudstvo poučiti.

Števni komisar mora namreč, — da dožene, kateri jezik mora vpisati kot občevalni jezik dotične osebe — vprašati družinskega poglavarja ali samostojno živče posamezne osebe; števni komisar se mora vzdržati vsakršnega vplivanja na dotično osebo, kako naj odgovori; tudi ne sme stranke motiti z načinom vpraševanja. Te postavne določbe se števni komisariji, v mnogih slučajih nemškutarji, niso držali, ampak z zasramovanjem in zaničevanjem ter z največjim strahovanjem so vplivali na posamezne družinske poglavarje in jih na nepostaven in kazniv način prebarvali v Nemce. Znani so nam slučajji, da je števni komisar — nemškutarski učitelj — na izjavo družinskega

očeta, da je Slovenec in da se v njegovi hiši občejuje izključno slovenski, odgovoril: Eno besedo pa gotovo znaš nemško! Družabni oče je to potrdil in takoj je vpisal učitelj celo mnogoštevilno družino med Nemce. To se je dogajalo osobito na Koroškem. Taki gorostasni slučajji očitne goljufije se pri prihodnjem ljudskem štetju ne smejo več prigoditi. Števni komisarijem, ki bodo tudi topot poizkušali pregovoriti posamezne osebe, bo treba posebno strogo gledati na prste.

Vsak državljan brez strahu lahko izjavi, da je Slovenec, da se v njegovi družini govori slovenski in da hoče potemtakem biti vpisan za Slovenca. Kdor bi dal števni komisariju napačno izjavo, ta bi goljufal sebe in celokupni narod slovenski, kateremu vlada reže pravice po njegovem številu. Kakor pri volitvah, tako je tudi pri ljudskem štetju vsak posameznik svoboden, števni komisariji so vladni pomagači, ki ne smejo vplivati na posamezne osebe, ampak napisati morajo, kaj jim posameznik narekuje.

Vsak Slovenec naj se torej posluži te svobode, nobenega izdajalca ne sme biti med nami in naraslo bo naše število in naša politična moč.

Po »Gor.«

Iz političnega sveta.

Državni zbor je v sredo dne 7. t. m. rešil proračun v prvem branju in ga izročil proračunskemu odseku.

Padec Bienerthove vlade. Vsled položaja v državnem zboru, ki se je vsled nezadovoljnosti Poljakov z vlado silno poostiril, je ministerski predsednik Bienerth minoli ponedeljek ponudil cesarju ostavko cele vlade. Cesar jo je sprejel, a je poveril Bienertha, da do sestavitve nove vlade vodi vladne posle. Govori se baže tudi o razpustu državnega zbora. Pa te govorice so neverjetne. Pogajanja za sestavo nove vlade se bodo pričela šele po Novem letu.

Odstop namestnika Claryja? Iz Dunaja poročajo nekateri listi, da odstopi štajerski namestnik grof Clary in da pride na njegovo mesto zdajni minister za notranje zadeve Haerdtl. Če se to obistini, spregovorimo primerno besedo. Vsekakor pa že

LISTEK.

Lepa Anka.

Spisal Avgust Šenoa. — Poslovenil Jože Namreč.

»To je strašno, milostiva gospa. Ali veste vi tudi, da je Bog rekel v raji Evi, da bode pokorna možu, da je mož gospodar nad ženo? In jaz naj bodem zaveznik take zaveze, ki se protivi svetemu pismu?«

»Napačno ste nas razumeli, velečastiti, mi prestreže besedo Lackovičeva. Ne gre se tukaj za nobeno revolucijo proti svetemu pismu, temveč zagotavlja vas, da bode vaša diplomacija in strategija naredila dobro krščansko delo.«

»Gladke in sladke besede, fine mreže, odgovori prebendar z dvomljivim glasom.

»Živa resnica«, prične Lackovičeva, »samo poslušajte me.«

»Prosim.«

»Moj dragi Lackovič, ali kakor mu navadno pravijo: zagorski Cincinnati, je gospodarski norec in znorel gospodar.«

»Nekaj sem slišal o tem.«

»Po glavi se mu mešajo nekakšna velikanska podjetja.«

»To sem že tudi slišal. Vaš župnik mi je že pravil. Svila in Jesih, kaj ne?«

»Tako je. Na to neumnost ga je napeljal najbolj baron Otmar Lilienfeldski.«

»Nekdanji palatinski huzar?«

»Da, tisti. Priklenil se je na mojega moža kakor klop, ne vem zakaj. Prosil je za roko moje Anke, Lackovič hoče na vsak način, da gre deklara za barona.«

»In Ančica ga noče?« vpraša duhovnik.

»Noče ga«, odgovori Lackovičeva, »ker je vžjubila sina gospe Miličeve, moje prijateljice.«

»Kaj, Milana, tega beguna iz semenišča?«

»Tako je«, odgovori Miličeva.

»To je torej ona kljuka, na katero je obesil naš grešnik reverendo? To so čudne historije, zelo čudne historije, milostive.«

»Milan ne ve še ničesar o baronovi nameri, in moj Lackovič ne ve še tudi nič o željah Milana.«

»To je dobro«, se zamisli starec.

»Pomagajte nam! Rešite srečo naši deci«, ga zaprosi Miličeva.

»Toda kako?«

»S svojo napoleonsko strategijo.«

»Hm!« vstane starec in se popraska po glavi, »Napoleonova strategija, to je vse lepo, toda če zve vse to prečastiti kanonik, me bode udaril s strelo v uho — in večna semeniška juha.«

»Za kanonika vam jaz jamčim«, ga ohrabri Miličeva.

»Bene«, se udari prebendar z roko po kolenu, »bene! Fiat. Udam se vaši volji, milostive gospe, toda rečem vam: subordinacija, stroga subordinacija! Meni je zelo ljubo, med nami povedano, da dobim enkrat v roke tega barončka. Imam ga že davno na piki. Enkrat sva se pri kanoniškem obedu pograbila, jaz in ta blaženi palatinski huzar. Delal se je, da je Sokrat, in vsaka druga, tretja beseda je bila: Kaj ste vi Hrvatje? Kaj vi Hrvatje? Vi ste še Kinezi! Tega Kineza mi bode drago plačal huzar. Torej mi smo Kinezi, mi Kinezi, to nam reče vsak falot, psuje in grdi našo zemljo, naš narod, pa se je vendar privlekel v hrvaško gnezdo, širi se, šopiri in se greje, kakor kukavica v tujem gnezdu in hoče svoje dolgove poplačati z imetjem hrvaških hčera. Mi Kinezi! Ali ni rekel Napoleon Veliki, da bi z eno vojsko hrvatskih sokolov osvojil cel svet; Napoleon je bil gotovo bistroumnejši nego tale palatinski huzar. Le naj počaka, midva bodeva že zaoralala!«

»Živijo, velečastiti!« zakliče gospa Miličeva.

»Živijo oživljen Napoleon!« pristavi gospa Lackovičeva.

»Dobro! Dobro!« se nasmeje prebendar in položi prst na usta, »slepa subordinacija!«

»Slepa subordinacija!« sta potrdile obe gospe.

»Amen!« zaključi prebendar ter pogleda globoko v čašo.

Lackovičeva in Miličeva sta držali besedo, ki sta jo dali prebendarju. Molčali sta ko ribe, kar je pri ženskah nenavadno. Milan je spraševal mater, zakaj že ne zaprosi Anke, toda zvedel ni nič. Sirota Anka je plakala v svoji sobi in se žalostila nad svojo usodo, ker ni smela govoriti z Milanom. Medtem je stari Lackovič grmel po hiši, zapovedoval, da naj pripravijo za svate.

V zvoniku župne cerkve je ravno odbila ura dve popoldne po onem tajnem pogovoru v Miličevem dvoru. Stari Lackovič je sedel samcat v veliki sobi in delal račun, koliko mu bode nesla sviloreja čez deset let. Nekdo je potkal na vrata.

»Prosto!« zakašlja jezno gospodar, »kak bes me moti zopet v tem času?«

»Pax tecum, carissime amice!« (Mir s teboj, predragi prijatelj!) pozdravi nekdo pri odprtih vratih. Nato se prikaže velik trebuh, nato rdeč nos in nazadnje v polni obliki velečastiti gospod Boltek Junkovič, prebendar stolne zagrebške cerkve. Lackovič zagledavši došleca, vstane, si obriše oči in radostno zakliče:

»Za pet ran, odkod pa ti, amice Boltek? Kako si se priklatil v naš kot? Prebenda sv. Gervazija in Protazija rodi, kakor vidim, dober kruh in vino.«

»Bog, ki hrani tice pod nebom in tako dalje«, se nasmeje Junkovič, »ne čudi se tako meni in ne upiraj oči, kakor tele v nova vrata. Kakor vsako leto, sem šel tudi letos peš v krapinske toplice, da sem si dal staviti pijavke. To je najboljša medicina. Da jih ne stavim samo eno leto ne, ne bi se več mastil tvoj stari Boltek s kruhom in vinom sv. Gervazija in Protazija. Naši mladi doktorji se norčujejo iz tega zdravenja, toda še nobeden mi

danes moramo reči: Slovenci na Štajerskem proti osebi, kakor je Haerdtl, ne moremo imeti nobenega zaupanja.

Beleške.

v Iz finančne službe. Titularni respicient Ernst Canjko je imenovan za finančnega respicienta. Prestavljen je titularni višji nadzornik Janez Drev iz Brezic v Šmarje pri Jelšah.

a Nove orožniške postaje. Iz Ptuja se nam piše, da se 1. januarja 1911 v ptujskem okraju otvorijo tri nove orožniške postaje in sicer na Bregu pri Ptuju, pri Sv. Miklavžu in v Novicerkvi.

v Osebna vest. C. in kr. vojaški kurat Hubert Rant je prestavljen iz Maribora v Dubrovnik v Dalmaciji.

Celjski okraj.

v „Slovensko trgovsko društvo v Celju“ je na sestanku članov, kateri se je vršil v soboto v Sokolskem domu v Gaberju, sklenilo prirediti običajni plesni venček dne 5. februarja 1911, na kar se zunanja društva opozarjajo.

v Slovensko trg. društvo in Slov. obrtno društvo v Celju priredita v soboto večer 17. tm. v salonu pri Belem volu zabavni večer, na katerem svira polnoštevila Celjska narodna godba pod osebnim vodstvom g. kapelnika Seiferta. Vsi prijatelji društva in člani se vabijo k polnoštevili udeležbi.

v Petindvajsetletnica celjske moške Ciril-Methodove podružnice. Med prvimi štirimi podružnicami, (Prva ljubljanska, Kranjska, Ptujška, Celjska) ki so bile ustanovljene kot prvo leto obstoja naše šolske družbe, je tudi celjska moška CM podružnica, ustanovljena z ministr. odl. dne 14. dec. 1885. Včeraj torej je slavila podružnica svoj jubilej, ki je pomemben v zgodovini vsakega društva, tem pomembnejši pa v zgodovini razvoja in napredka slovenske narodne obrambe. Pričakujemo, da bodo posamezne podružnice prav tako kakor je letos Družba slavila jubilej, tudi proslavile svoje jubileje!

a Iz Polzele. Naznanili smo slovenski javnosti, da priredimo letos — božičnico za naše slovenske učence in učenke. Taka prireditve zahteva veliko žrtev, katerih se pa nikakor ne strašimo, ker računamo zanesljivo na pomoč od zunaj. Da napravimo naši mladini čimveč božičnega in novoletnega veselja, prirede naši vrli diletanti na dan sv. Štefana popoldne veselico z dvema zanimivima narodnima igrama. Dvakrat smo poskusili letos na tak način pripomoči naši prvi slovenski božičnici, a vselej nam je vreme prekrizalo račun: tujci niso došli! Na Štefanovo pa priredimo veselico na vsak način in ob vsakem vremenu ter se zanašamo trdno na mnogo-brojno udeležbo od strani slov. občinstva iz Sa-

vinjske doline. Namen naš je vzvišen in plemenit, pa tako težaven, da sami ne zmoremo. Vrli diletanti so nam priskočili na pomoč, hočejo nam pokloniti dobiček od svoje veselice, zato tudi upajo, da naši sosedi uvidijo naš resen položaj in slabe narodne razmere ter nam s svojim obiskom pomagajo do izvršitve naših namenov, obenem nas pa v trdem boju z bogatim sovražnikom osokolijo, kajti zapuščenemu, osamljenemu vojaku upade slednjič pogum, če je še tak junak. — Torej, Slovenci, sosedi, obiščite nas na Štefanovo. Po dolgem adventu se vsakdo rad razvedri in pri nas bo imel dvojno priliko. Igrita smešni in zabavni, med igrama pa svira polnoštevila ciganska godba, ki si je s težavo dobila dva izborna goslača iz Ogrskega. Za ples v prosti zabavi bodo skrbeli cigani s svojo izborno godbo. Da se vidimo na Štefanovo na Polzeli! Več pravočasno!

Celjska ženska podružnica CM. družbe priredi dne 15. jan. 1911 velik »kmečki ples«, za katerega se vrše že predpriprave v obilnem obsegu, tako da bo gotovo edna izmed najsijajnejših prireditev v tej zimski sezoni. Opozarjamo in prosimo torej sosedna društva, naj se ozirajo na ta dan in naj ne prirede kakšne večje veselice, da bodo tudi naši malčki zadovoljni z lepim čistim dobičkom.

v Iz Žaleca. Predpriprave za 3. sok. ples v Žalcu so v najlepšem teku in obeta biti ta ples še sijajnejši kot lansko leto, ker odbor ni štedil, in je društvu že zagotovljena polnoštevila godba okr. bosansko-hercegovinskega pešpolka v Gradcu. Prosimo še enkrat sosedna društva, da se blagovolijo pri svojih prireditvah ozirati na svečnico dne 2. febr. 1911, ker ta dan je posvečen edino le plesu žalskega »Sokola«, katerega se že vsakdo veseli.

Na Polzeli se vrše v kratkem občinske volitve. Kakor je še našim bralcem v spominu, so pri zadnjih občinskih volitvah nemškutarji brezuspešno naskočili 3. in 1. razred: Slovenci, glejte, da tudi tokrat častno zmagate!

Iz Ponikve ob juž. žel. Lejte si no — sedaj pa že imamo na Ponikvi novega župana! Hm, nemiljivih zaslug si je stekel s tem naš kaplan Ašič. Le njemu se imamo zahvaliti, da stoji na čelu občine — na županskem stolcu — takozvani »kravji dohtar«. Seveda pa so se izvolili iz klerikalne večine tudi temu primerni svetovalci. Tičevski »čekar-birt«, malovaški »Mhm, Aube«, deželnega poslanca pa so postavili na zadnje mesto. — Vidite, gospod urednik, kako srečni smo sedaj Ponkavljam! Kdo, potem Ašič gotovo zasluži za to svojo delo kolajno iz brezovega lubja. — Ni vrag, če ti moške ne bodo kakšno »kumštino« iztuhtali, kako bi zatrli »Nar. List« in z njim vse narodnjake. Naš župan, kot strokovnjak, jih bo moral v ta namen večkrat s kuščarjevo in žabjo »žaubo« namazati, pa še tedaj ne bodo uspeha. Posebno hud pa je naš župan na obč. radarja. Ubogi Petek in Dreml, sedaj vaju bo učil Preložek svoj politični katekizem in še drugih kozjih molitvic povrh.

Sv. Jošt na Kozjaku. Ljudska knjižnica v spomin 80letnega rojstnega jubileja Nj. Veličanstva presvetlega cesarja Franca Josipa I. Tej je položila temelj s poslanimi knjigami cenjena Narodna založba v Celju in slavna družba sv. Mohorja v Celovcu, ki je darovala odlično število raznih knjig zanimive in poučne vsebine, koje bodo čitatelji s pridom in veseljem čitali. Slavni Mohorjevi družbi in Narodni založbi izražamo za poslano knjigo iskreno zahvalo.

c Št. Jurij ob j. ž. Še enkrat pozivljemo vse domačine in sosede, da se v nedeljo 18. tm. ob 4. pop. udeležijo občnega zbora moške podružnice Ciril-Methodove družbe v kolodvorski restavraciji. Opozarjamo posebno na lepo predavanje s skioptikom.

c Sv. Vid pri Grobelnem. Gospod urednik, sprejmite še od mene par vrstic, da Vam opišem, kako sem po Št. Vidu službe iskal. V »Sl. Gosp.« (po katerem še krave zehajo, če ga le vidijo!) je bilo pisano, da imajo v Šentvidu mogočnega župana. Mislil sem si: če je mogočen, mi gotovo lahko pomaga. Šel sem k njemu, a že med potjo sem zvedel, da ima hudega policaja. Zbal sem se in sem krenil na drugo stran. Napotil sem se k staremu kameradu, s katerim sva že v mladih letih skupaj krave pasla. Ko pridem do bližnje vasi, srečam enega, ki je bil ravno takšen, kot moj komerad »Andreček«. Pa ga že nisem poznal, bil je čisto drugačen. Po hrbtu mu je visela čez vrat nataknjena torba, v rokah je pa puško narobe držal. Ogledujem ga, ogledujem, a šele po glasu sem ga natančneje spoznal: bil je res moj komerad Antlejš. Vprašal sem ga radovedno, kakšen »kšeft« ima in če ne služi več. Srdito mi je odgovoril, da on ni več hlapec, ampak novi šentvidski lovec. Vprašam ga začuden, kako to? In on mi je razložil svojo srečo. »Veš ti, Pepček«, je rekel, »ko sem se prislonil v to vas kot gazda, sem kmalu postal svinjski barantač; pa vse to me še ni na boljše vleklo; videl sem, kako so tu v Šentvidu klerikalci penosni in visoki in kako se bahajo. Postal sem tudi jaz zagrizen klerikalni petelin. To je bil trumf moje sreče; kmalu sem prišel na zelo visoko stopnjo, do častne službe občinskega odbornika, in še več, ker zdaj mi klerikalci vse v Šentvidu vladamo. Zato smo hoteli naprednjakom tudi ves lov prevzeti, in jaz sem novi šentvidski lovec. Za vso to srečo pa se imam zahvaliti odišlemu kaplanu Ojstržu.« Ko mi je to vse povedal, ga še radoveden vprašam, kako srečo ima kaj pri lovu. Začel mi je pripovedovati, da je njemu vedno največja sreča odločena, čeravno jih je devet. »Prišel je«, pravi, »jako lep srnjak do mene tako blizu, da sem se mu komaj umaknil. Ko bi puške ne bil imel v rokah, gotovo bi ga bil dobil; ko sem pa korajžno vstrlil za njim, se je žival tako splašila, da sem na vso moč letel, pa ga le nisem mogel doiti. Pa četudi smo ves dan hodili upehani po gozdih, vendar smo se vsi ponosni in veseli vrnili domov, ker se nam je na zadnje lov prav dobro obnesel in posrečil: dobili smo eno veverico, pa čuda, vsi smo skoro puške spraznili na njej, predno nam je bila pokorna.« Zdal mi je bilo otrobov že dosti. Vprašal sem ga, če ve kje za kako dobro službo za-me. Svetoval mi je, naj grem k »ordonancu« Lenteku, ker on je tudi lovski vodja; pri njem lahko dobim dobro službo, morda pridem celo za lovskega nosača.

ni dokazal, da je umrl živ človek vsled pijavk. Ko se spridi kri, gre v glavo in človek bi znozel, da ne stavi pijavk. Toda oprostite, to so moji privatni posli. Pustiva! Kako kaj tebi drugače? Zdrav, gotovo?»

(Dalje sledi.)

O železnica.

Spisal železnični urednik.

(Konec.)

VII.

Sploh se lahko trdi, da se železnice povsod prilagodijo značaju naroda, kojemu so namenjene. Trdil je to že najboljši poznavalec železnic, Weber, v času, ko še železnice niso bile tako goste seane kakor dandanes. Dejstva to trditve spričujejo. Kdor pozna n. pr. značaj Italijana, uga-nil bode precej med njim in italijanskimi železnicami podobnost. Vozovi osebnih vlakov so tukaj skrajno nesnažni in tudi varnost vožnje v Italiji pojemlje proti jugu vedno bolj in bolj. Rusija, ki se je v marsičem zapadnega vpliva ubranila, napravila sije tudi pri železnicah posebnost širjega tira. Poleg tega ostane tu razloček med višjimi in nižjimi sloji očiten, kakor v ruskem javnem življenju. Turek zopet hoče za način svojega sedenja pripravo napravljene voze ter ima na vozovih, da mu je bolj hladno, dvojno streho. Zgornja je iz kovine, spodnja iz lesa in med njima pihljajoča sapu pospešuje njegovo mirnodušnost. Moamedanske-mu načinu merjenja časa vedel je Turčin priboriti veljavo tudi po železnicah. Ako n. pr. po turškem voznem redu odpelja vlak ob edni uri zjutraj, pomeni to pri nas v poletnem času med 5. in 6. uro zjutraj, v zimskem času pa celo deveto uro predpoldan. Turek namreč šteje ure dne pričeni po solnčnem zahodu 2 krat po 12 ur. Ako je vester, mora svojo uro po solnčnem zahodu naravnati. Japonci, ki so majhni ljudje, imajo tudi majhne ozkotirne železnice, kojih vlaki brzine 40 km v uri

nikdar ne prekoračijo. Vozovi so ponoči slabo razsvetljeni, grejejo jih pa po zimi z vročo vodo. Podolgovate lončene posode se napolnijo z vrelo vodo ter ogrevljejo zrak v prostorih, kamor se de-nejo. Še ni dolgo, odkar je bil tudi pri nas ta način kurjave v rabi, pa dandanes ga ne najdemo več. Američan pa, ki ljubi vse, kar je velikansko, hitro, udobno in poleg tega ceno, gradi take železnice, ki odgovarjajo tem zahtevam. Naše največje vo-zove, ki tehtajo 34 ton, prekašajo ameriški, kajti ti tehtajo do 50 ton. Pri nas nalagamo na eden voz do 20 ton tovorov, Američan pa naloži na eden voz do 40 ton. Tako bi se dal pri vseh narodno-stih dokazati med značajem ljudi in njih železnic najlepši sklad.

V najnovejši dobi pa z veseljem opažamo, da vsi narodi stremijo za tem, na železnice se nanašujoče izbornosti drugih narodov izkoristiti zase ter tako napotujejo enakomernost glede varnosti, brzine in udobnosti pri najvažnejšem prometnem sredstvu na kopnem — pri železnicah.

Naša razprava o železnih cestah dotaknila se je dosedaj samo železnic, kakoršne širom naše do-movine vidimo in kakoršne so tudi najbolj razšir-jene po celi zemlji. Zaradi popolnosti naše razpra-ve pa nikakor ne kaže prezreti drugih razvrsti že-leznic, čeprav jih še po Slovenskem ne vidimo nikjer. Take železnice so: 1. dvignjene, 2. podze-meljske, 3. zobčene in 4. žične. Prve imajo relsa tako visoko nad zemeljskim površjem, da se z na-vadnimi poti in cestami nikjer ne križajo v isti vi-sini. V sled te prednosti se lahko doseže na dvig-njenih železnicah velika brzina. V Ameriki že ima-jo te železnice za večjo razdaljo. V Evropi jih na-hajamo samo po mestih; kjer je promet že itak ži-vahen, ne delajo napote. Podzemeljske železnice, odštevši predore navadnih železnih cest, namenje-ne osebnemu prometu, najdemo samo v mestih, kjer sta jim velik promet in nezadostna širina cest pokazala pot pod zemljo. K podzemeljskim posta-jam dospemo z ulice po stopnicah. Če bi pa stano-vali v edni velikanski hiši mesta Čikago, dospemo

na podzemski kolodvor z električno dvigalnico, lift imenovano. Kolodvori so namreč kar v pod-zemskih prostorih velikih hiš. Zobčne železnice nam rabijo izključno za vožnjo na strmine. Na-vadni stroji po navadnih relsah še zmagujejo to-vore do 70 % strmine, to se pravi na razdaljo 1000 m se sme železna cesta do 70 m dvigniti. Za večje strmine je privlačnost (adhäsion) navadnih strojev premajna za premikanje tovorov. Tu je torej treba povekšati privlačnost. Ker pa privlač-nost ni druga kakor drgnjenje strojevih koles ob relsa, treba je samo drgnjenje med kolesi in relsi povekšati. To se doseže s povekšanjem površine drgnjenih teles in sicer tako, da se dene med na-vadna relsa še edno in sicer zobčasto relse. V zobe tega pa segajo in prijemljejo zobje kolesa na stroju. Sedaj je privlačnost dovolj velika, da stroj zmaguje tovore do strmine 48 % to je na razdaljo tisoč metrov se sme proga dvigati do 480 m višine.

Za večje strmine izumili pa so žično železnico. Žični motvoz, na katerem so pripeti vozovi, gonil stalni parni stroj, po največkrat tako, da gredo po ednem tiru vozovi navzgor in istočasno po dru-gem tiru drugi vozovi navzdol. V to razvrst spadajo tudi različne vzpenjače, kakoršne najdemo po mestih bolj v zabavo ljudstva, kakor za resnično potrebo. Sicer so pa žične železnice lahko tudi v ravnam prav koristna naprava, posebno ako so hkratu tudi zračne, to je, ako v določenih smereh se premikajoči vozovi vise na žici ter tako raz-bremenijo promet na cestah. Kadar se bode promet po naših mestih pomnožil, posegli bodo gotovo tudi k slični napravi, kar se more še v doglednem času zgoditi. Pri današnjem napredku nismo nika-kor opravičeni dvomiti, da bi ne izkoristili vsak-tero sredstvo, ki je sposobno olajšati vedno naraščajoč promet.

Nasvet mi je bil všeč, ker sem že davno želel Lenteka spoznati, ko sem čital o njem v „Nar. Listu“, kako ga je Elija v deveta nebesa vozil. Predno sem se ločil od kamerada, mi je dal „Nar. List“ in mi strogo ukazal, da ga moram Lenteku izročiti, ker Lentek tako rad „Nar. List“ čita. Z veseljem sem korakal proti Lentekovi mogočnosti; a tu mi zopet ni bila sreča mila. Ze med potjo sem zvedel, da Lenteka ni doma, ker je šel s svojimi lovskimi rekruti v strelno šolo. Naenkrat začujem čudno pokanje, kakor bi dajali „šneľfajer“. Ojunačil sem se in šel bliže. Kaj vidim? Na enem prostoru je bilo videti, kakor bi bil postavljen velik leseni perinjek, na njem v velikosti voznega kolesa kolobar, na sredi s kredo narisana velika bela pika. Tu so imeli šentvidski lovci-rekruti torej svojo strelno šolo. Komanda je bila Lentekova. Čudno jih je bilo gledati, kako so merili brez prenehanja v ta perinjek, roke so se jim od strahu tresle. Hodili so vedno na perinjek „treferje“ gledat, gledali so, tipali so, pa niso nič otipali, ker nič niso zadeli. Na vse zadnje je bilo slišati, kakor bi se mislili kregati, zato se jim nisem upal približati. Eden se je rotil, da zna dobro meriti, samo puška prav ne nese, drugi je spoznal, da puške dobro nesejo, samo perinjek ne stoji prav. Jaz pa sem se vsega naveličal, v želodcu mi je postalo slabo. K sreči sem imel zdravilo pri roki, zavžil sem hitro nekoliko lorbeka, in bil sem zopet zdrav. Šel sem dalje in si mislil: zdaj bo v St. Vidu zverini dobro. Nehote mi je prišla na misel lovka pesem:

Tam v šentvidskem gozdu
na smreki ververica sedi,
doli na zverino gleda
in ji tako le veli:

„Zdaj bi ženitovanje napravili,
ker lovci neznajo streljati.“
Lisjak pa pravi: „Juhuhu,
vsi lovci so zbežali domu.“

Pridere jazbec iz brloga,
pravi: „Zdaj bo čisto druga,
napravimo občni zbor takoj,
in stemi lovci pojdemo v boj.“

Še zajček iz goščave pricaplja
in strašno z bobnom ropota:
„le urno in s korajžo
nad lovca Lenteka!“

Mlinarjev Pepček.

Na potu iz Amerike okrađen. Dne 8. dec. se je vračal Hrvat Ivan Matijević iz Amerike. Na kolodvoru v Zidanemmostu mu je ukradel nekdo 380 dolarjev. Misli se, da je izvršil tatvino kateri od sorjakov, ki so se vračali ob enem iz Amerike, takrat ko so čakali na kolodvoru na jutranji vlak proti Hrvaškemu. Poizvedbe orožnikov med vožnjo so ostale zaman.

v Umrl je 9. t. m. v Laškem orožniški ritmojster v pokoju Amand Thienel v starosti 79 let.

v Zblaznela je v St. Jurju ob j. ž. posestnica Marija Tekavc, pristojna v občino Sladko goro.

v Nesreča v valjarni. V valjarni v Štorah se je ponesrečil učenc Jakob Sivka na ta način, da mu je iz neprevidnosti nekega drugega delavca padel na levo stegno razbeljen železen drog. Fanta so morali prepeljati takoj v bolnišnico.

v Divjak. 4. tm. okoli polnoči je v okolici St. Jurja ob j. ž. stanujoči posestniški sin Juri Močnik prišel pred stanovanje posestnice Marije Kristanšek in zahteval, da se ga spusti k njeni hčeri Antoniji. Ker se mu je to zabranilo, je razbijal po vratih, potrl pred hišo stoječo mizo in metel kamenje proti hiši, da je razbil opeko na strehi. Močnika so že ovadili sodniji.

v Iz Ljubnega. Ni kmalu tako trmoglavih ljudi najti na božjem svetu, kakor jih je nekaj v našem trgu. O veteranskem društvu z nemškim poveljem sem že zadnjič poročal. Čuditi se moramo nekaterim gorjancem, ki so bili nekaj mesecev pri vojaki in zato bolje razumejo nemški „komando“ kakor slovensko, domače poveljevanje. — Imamo še dva druga čudna možakarja, ki sta s svojo trmoglavostjo zakrivila, da en kos okrajne ceste proti Lučam še danes po preteku 6 let ni zgrajen in Bog ve, kedaj bode. Imela bi rada dotično fliko posestva, kjer bi naj cesta držala, in velik kup denarja za odškodnino. Tako sta možakarja zakrivila, da cesta ni dokončana in kolavdirana. S tem se tudi ne more izplačati deželna in državna podpora, vsled česar ima okrajni zastop samo na obrestih že okoli 6000 kron izgube, kar gre iz žepa vseh davkoplačevalcev. Taka trmoglavost se zamore roditi samo v nekaterih klérikalnih buticah na Ljubnem.

v 28 let po nedolžnem v ječi! Graški „Arbeiterwille“ poroča: V začetku tega zasedanja drž. zbora se je prikazoval v prostorih zbornice star, ubožen mož. Pravil je vsakemu, ki ga je hotel poslušati, da išče svojo pravico, ker je 28 let sedel po nedolžnem v ječi. Vsled posredovanja nekega

poslanca je mogel govoriti z justičnim ministrom in mu izročiti listine, ki bi naj dokazale njegovo nedolžnost. Mož se piše Jakob Aužner, je star 79 let, pristojen v Dramlje, okraj Celje. 9. marca 1875 je bil od okrožne sodnije v Celju radi požiga obsojen v dosmrtno ječo; presedel je 28 let v Karlavi pri Gradcu in bil konečno pomiloščen. Vsled obsodbe je zgubil svoje celo premoženje, obstoječe iz posestva z gospodarskimi potrebščinami v vrednosti 90.000 K. Stvar je bila sledeča: Kupil je v Ljubecni pri Celju zemljišče in postavil opekarno; sklenil je z nekim Paarom pogodbo, dostavljati skozi pet let, vsako leto 500.000 opeke. Radi tega so mu bili vaščani zavidni in so sklenili ga odstraniti. Zažgali so mu opekarno in zvrnili krivdo nanj. Bil je na to obsojen; navajal je priče, ki bi dokazale njegovo nedolžnost, a sodnija jih ni sprejela. Še danes lahko navede priče za svojo nedolžnost. Vse vloge za dosego pravice tudi milostne prošnje so bile zaman. In tako je sedaj brez vsakega premoženja, ubožnejši kakor berač, ker vsled starosti in onemoglosti ne more niti beračiti. Njegov položaj je tem žalostnejši, ker je najboljšo dobo po nedolžnem moral presedeti v ječi. Justični minister je obljubil, da se bo v slučaju Aužner uvedla natančna in objektivna preiskava.

v Tovariša okradel. (Celje, 6. dec.) 7. okt. je moral Peter Turnšek k vojakom. Na kolodvoru v Celju je našel starega znanca Franca Gorška. Obiskovala sta gostilne in da bi še imel Turnšek zadnji prosti dan prav veselo in fletno, sta sklenila, vsak si poskrbeti eno dekle. Podala sta se nato res v Gaberje in kmalu sta našla, kar jima je zaželelo srce, namreč Marijo Prah in Franciško Krulc. Vsi skupaj so se vrnili nazaj v mesto in popivali po različnih gostilnah. Proti večeru so se podali v gostilno k „črnemu orlu“, kjer so si najeli skupno sobo. Kmalu je odšla Krulc, ne da bi se vrnila. Tudi Goršek se je odstranil, čes da gre pogledat, kje je ostala Krulc. Še predno je odšel, ga je vprašal Turnšek, če je še njegova denarnica v žepu. Goršek je to potrdil in potem odšel; a Turnšku se stvar vendar ni zdela čisto v redu. Vstal je torej in sam pogledal po denarnici. Opazil je takoj, da manjka njegova denarnica s 400 kronami. Turnšek je seveda takoj vložil ovadbo. Tatvine sumljiv je čedni parček Goršek in Krulc. Okrožna sodnija je radi tega obsodila Gorška v 8. mesečni ostri zapor; njegova tovarišica je bila oproščena.

Ženo zapeljal h krivemu pričevanju (Celje, 6. dec.). Posestnik Anton Gobec iz Rup je izmaknil v začetku septembra posestnici Elizabeti Hriberšek 12 bukovih desk. Tatvina je prišla pred sodnijo. Gobec je pregovoril svojo mater, da je izpovedala pred sodnijo, čes da mu je ona dala deske. Tudi njegova žena je vedno drugače izpovedala in sicer pod prisego. Slednjič je Gobec vendar priznal, da je ukradel deske in zapeljal ženo h krivemu pričevanju. Obsojen je bil zato na 5 mesecev, njegova žena pa na 6 mesecev težke ječe.

Bojevit krojač. (Celje, 6. dec.) Dne 25. oktobra t. l. sta se sprla krojaška pomočnica Franc Melanšek in Jakob Povšek v Braslovčah. — Pri tem je zgrabil Melanšek za škarje in ranil z njimi nasprotnika v levo roko in ramo. Melanšek je dobil za to 3 mesece ječe.

v S sekiro napadel ženo. Pred nekaj dnevi je nastal med zakonskima Jožefom in Marijo Volavšek v Vrbju pri Žalcu prepir, ki je imel izvir v ljubosumnosti moža. Med preprirom je bežal Volavšek na dvorišče po sekiro in je zamahnil žnjo proti svoji zeni, ki je prišla ravno iz hiše. Ona se je mogla še pravočasno rešiti s tem, da je zbežala k svojim sorodnikom. Proti Volavšku je vložena ovadba.

v Umrl je v St. Jurju ob j. ž. posestnik Fr. Gulin, oče uradnika na tržaškem policijskem ravnateljstvu.

Iz Šmartnega pri Celju. Umrl je posestnik g. Jakob Smodej v najlepši moški dobi. Rajni, ki je bil izredno značajan mož, je bil brat stolnega kornega vikarja gospoda Frana Smodeja v Celovcu. Naj počiva v miru!

Uporni aretiranec. Pred kratkim bi moral dninar Alojz Lenko pri okrajnem sodišču v Gornjemgradu nastopiti kazni. Ko mu je sodnijski sluga Janez Paj dostavil kazensko pozivnico, jo je Lenko raztrgal in vrgel slugi pred noge. Drugi dan je vendar hotel nastopiti kazni, a pod pogojem, da se mu dovoli kaditi, če ne, bo vse potrl v zaporu. Radi tega je dobil disciplinarno kazni. Ko sta ga hotela dva sluga odvesti v zapor, je začel razbijati okoli sebe. Poškodoval je več stvari; pograbil je tudi en stol, in napadel sodnijske sluga. Vsled tega se je vložila proti Lenkotu pri državnem pravdnistvu v Celju obtožba radi javnega nasilja proti uradnim osebam.

Brežiški okraj.

b Planina. (Odlikovanje.) Občinski odbor občine Loke pri Planini je izvolil v seji dne 5. grudnia t. l. soglasno župana Josipa Jazbinška častnim občanom.

v Iz Brežic. Znani predavatelj g. dr. Anton Schwab iz Celja bode na povabilo brežiške Čitalnice predaval sedaj v soboto, t. j. dne 17. dec. 1910 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Brežicah o „Vplivu opojnih plijav na človeka“. Z ozirom na to, da je oseba g. dr. Schwaba kot izbornega ljudskega predavatelja itak že povsod dobro znana in z ozirom na izbrano snov predavanja pričakuje obilne udeležbe tudi od strani zunanjega ljudstva odbor brežiške Čitalnice.

Ponočna roparica. Želarka Ana Babič v St. Petru od Sv. gorami je pokradla pri različnih posestnikih vino, denar, sadje, perutnino in živino v vrednosti čez 1000 K. Izvrševala je tatvino vedno po noči in sicer po polnoči. Sumilo se je že dalje časa, da je Babič tatnica, ker je dobro živela in večkrat prodajala stvari, ki niso mogle biti njene radi znanje njene slomačnosti; tudi je imela vedno dosti denarja, čeravno ni nič delala. Orožništvo iz Kozjega jo je zasledovalo in pri nekem nočnem ropu zasačilo. Drzna tatnica se nahaja že pod ključem.

v Iz St. Petra pod Sv. gorami. Po skoraj dveletnem boju smo vendar enkrat dobili svojega naprednega župana v osebi g. Hudina Janeza. Pri tej priliki sili nam marsikatera pikra beseda v pero, da bi po zaslugi ožigosali gnjusno orožje naših nasprotnikov, ki so našo narodno stranko sramotili in blatili. A nam zadostuje zavest, da se je narodna stranka ravno v tem boju ojačila in tako utrdila, da je nasprotnikom pri nas za vselej odklenalo. Vam pa, g. Černelč, ki ste se toliko z prizivi trudili in konečno se nesmrtno blamirati, Vam naše pomilovanje!

Planina. (Se o občinskih volitvah.) Ker je zadnji »Štajerc« o tukajšnjih volitvah tako grdo in lažljivo pisal, osobito o naših mirnih zavednih Slovencih, smo primorani malo odgovoriti. Takih laži, ki jih je nam dobro znani dopisnik v »Štajerca« napisal, je zmožen samo kak najbolj zagrizen nemčur. Dopisnik očita v dopisu Slovencem, kako so agitirali, nasprotno pa je bil dopisnik sam najhujši agitator. Od ranega jutra do poznega večera je letal ves moker in blaten od volilca do volilca, se grozeč, da, če ne bojo volili Šešerkota, ne bo dobro. Potrudil se je tudi toliko, da je s pomočjo drugih spravil na volišče 60 let starega, na smrt bolnega starčka, in to hoče-nočeš; moral je voliti, čeravno je že skoraj umiral. Sedaj pri volitvi župana bi bil lahko on odločil za Slovence, a je storil nasprotno. V zgodovini slovenskega naroda bo ta madež ostal s črnimi črkami zapisan. in se ne bo dal zlahka izbrisati. Slovenski volilec.

Iz kozjanskega okraja. Ravno kar smo brali te dni o novem papeževem ukazu glede prepovedi udeležbe duhovnikov kot načelnikov, administratorjev, ravnateljev in blagajnikov hranilnic in sličnih gospodarskih podjetij ter nam je nehote prišla na pamet oseba preč. gospoda dekana kozjanskega, o katerem si je ljudska govorica izmislila rek: Kjer se shajata dva, tam dekan že besedo ima. Z neprimerno častilakomnostjo, ki ne pristaja posebno duhovskemu stanu ali je vendar ena izmed slabih lastnosti, ki dičijo marsikaterega duhovnika, je splezal ta preč. gospod po lestvi omejenosti in nevednosti ljudske in vsled svoje misijonarske kričavosti do vseh mogočih častnih mest, katera so vobče navadnemu srenjanu mogoča. Samo župan še ni kozjanski, kateri posel pa v kozjanskem okraju v resnici opravlja marsikateri duhovnik. Katera častna mesta gospod dekan zavzema, ne bom pravil, saj nam je itak vsem znano, da je načelnik okrajne posojilnice, okrajnega zastopa, političnega društva itd. itd. torej mesta, ki zahtevajo celega moža — on pa je povrh tega še dekan in po našem mnenju zelo obložen s pisarniškimi posli. Na vse zadnje še g. dekan sam ne bo vedel, kaj da je prav za prav. Biti povsod mož na svojem mestu, je nemogoče za vsakdanjega človeka, a skušnja nas dovolj uči, da polovičarstvo ni piškavega oreha vredno. Zamore li se torej gospod dekan in duhovni svetovalec z mirno vestjo vprašati, da li on izpolnjuje vse svoje te velike dolžnosti in zelo odgovorna častna mesta natančno in vestno v prid in korist svojih občanov, svojega kozjanskega okraja, kateremu kot načelnik predseduje že celih dolgih neplodovitih 14 let? — Mi Vas samo v tem Vašem svojstvu kot načelnika vprašamo, ali se je cestno vprašanje kaj približalo svojemu rešenju, odkar ste Vi načelnik okrajnega zastopa? Niti za las! Motite se pač, če mislite, da je s tem že vse opravljeno, če gramozne kupe merite in če postavljate preklje ob cestnih jarkih, da se ne bi kaka brumna duhovna posoda prevrnila v jarek, kadar se polna vinskega duha pozno v noč vrača od Vaše gostoljubne mize domu. Ne, dragi, tako si mi delovanja načelnika ne moremo predstavljati. To se pravi iz ljudi delati se norca, izkoriščati njihovo pasjo pohlevnost v prid svoji častilakomnosti in sebičnosti. Ali vse do gotove meje in siti smo praznih obljub; mi hočemo videti tudi Vaša dejanja, beseda prazna še ni nikogar nasitila. Če niste zmožni držati častne besede in obljube, pa nikar ne obljubljajte, saj nismo več otroci, da bi vse

verovali, kar se nam natveže. Kdor nima za kak posel zmožnosti, naj se nikar s tem ne ukvarja. Vsak vesten človek v svojem poklicu ima dovolj in čez mero z njim opraviti, posebno pa duhovnik; ne silite na težavna mesta, za katera niste vstvarjeni ter se posebno duhovskemu stanu nič kaj lepo ne podajo in tudi po našem mnenju nimajo z njim ničesar opraviti, pač pa služijo ljudstvu v zasmevanje in omalovaževanje duhovskega poklica in to ni gotovo zanj niti spoštljivo niti častno. Uvažujte in pokoravajte se papeževemu ukazu v prid cerkve, sicer bi postali njen nepokoren sin in tega greha si gotovo na svojo vest ne bodete na svoje stare dni nakopali! E tempo d' andar via.

Iz Kapel. Vam poročam, g. urednik, nekaj malega. Približal se je adventni čas in nam ubogim trpinom prilika, da se pokasamo svojih grehov, in veselje bo spet, če nas bodo prišli spovedovat brežiški kutarji, ki znajo kaj lepo zabavljati zoper »Nar. List«, »Nar. Dnevnik« in sploh vse, kar je naprednega, in nam prepovedujejo napredno časopisje čitati, češ da ti listi vero podirajo; pravijo pa tudi, da so ničvredni ljudje, ki take liste čitajo. In to je najbrž g. župnika potuha naredila, da rabijo patri cerkev za politično mesto. Obenem pa tudi povemo g. župniku, da si mi sami plačujemo liste, zato nas pustite pri miru, ker itak nečemo več se pustiti voditi za nos in vam tudi povemo še enkrat, da nas tudi ni treba nadlegovati s svojo malho; na to Vas opominjamo ne s hinavskimi besedami, ampak povemo Vam odločno: če mi ne smemo čitati napr. časopisov, pa tudi vi ne zahtevajte od nas zbirce; čeravno ste pravili v nedeljo 4. t. m., da tistim ni treba nič dati, ki jim je vzela moča, je ta izraz vendar naravnost hinavski, ker dobro veste, da klerikalec Vam bo dal, če sam od gladi pogine. Če se Vi še tako nedolžni delate, mi vemo, kam pes taco moli. Kadar pride čas, da bi se šlo za kmeta, boste nas pa srpo gledali, če ne plešemo tako, kakor Vi godete. Iz tega vidimo, kako se nam zahvaljujete, če Vam dajemo zbirco. Samo s prižnice se zahvaliti, to je lahko, drugače nas pa le rivate v temo, da bi boljše po nas udrihali. — Opazovalec.

b Čebelarstva podružnica Kozje ima v nedeljo, 18. tm. ob 2. pop. svoj občni zbor v Kozjem in sicer v šoli. Volitev novega odbora, plačevanje udnine, predavanje.

v Bizeljsko. Po noči od 3. na 4. decembra so lomili tatovi v trgovino Andreja Frece v Gor. Sušici in odnesli blaga čez tisoč kron vrednosti. Kakor sledovi kažejo, so bili lomilci iz Hrvaškega. Bila je cela organizirana banda, ki je tudi drugod po Bizeljskem poskušala svojo tatinsko srečo, pa je bila odpodena.

Ljutomerski okraj.

I Ciganl na murskem polju. Iz Ljutomera; Križevca, Vučevca in drugod se nam poroča o raznih »junaštvih« ogrskih ciganov, ki jih glad goni na štajerska tla — krast. Poročila priobčimo prihodnjč.

a Utonil. Kakor se poroča iz Radgone, je pred nekaj dnevi popival v Radencih kmet Samt iz Petanec na Ogrskem ter se zvečer v družbi vračal domov. Moral se je poslužiti broda čez Muro pri Radencih. V sredi reke je padel v vodo na še nepomljiv način in takoj zginil v valovih. Samt zapušča vdovo.

v Iz Ljutomera nam pišejo: Miklavžev večer dne 4. dec. se je jako dobro obnesel. Veselje je imelo staro in mlado, ko je nastopil Miklavž in vse bogato obdaril. Lep čisti dobiček večera, katerega je priredila podružnica Ciril-Metodove družbe za Ljutomer in okolico, gre glavni družbi v Ljubljano.

a Pokradel je v Ključarovcih pri Ljutomeru hlapec Alojz Lešnik iz Slamnjava denar in obleko ter nato zginil. Orožniki so ga zaprli.

Ptujski okraj.

p Žetale. Veliki klerikalni petelin se jezi nad »Kmet. bral. društvom« ter mu predbaciva malo število udov. Seveda, ako bi hoteli razne gluhe in mutaste kot ude vpisovati, bi društvo imelo veliko število članov. Pri društvu je gotovo glavna stvar namen. Ali je društvo, morda samo zato, da bi se pri raznih predavanjih, kakor n. pr. o potovanju v Jeruzalem, hujskalo proti naprednemu ljudstvu ter izzivalo v pričo šolarjev z »liberalci so fuč«. Tako delati zna edino naš novi kaplan Kranjc.

p Iz Žetal. (Zadnje pismo g. kaplanu Krajncu). Ker ni vreden »Slov. Gosp.«, da bi več škilil v njega, in ker so tudi Vaše čenče prazne, Vam še danes rečem: pustite me čisto v miru, ako ste res bolj pametni kot mi. Kaj pa kvasite, da sem jaz baje liberalnega društva predsednik, in me vprašate, če nisem govoril z dr. Korošcem, ko si je škodo ogledoval! Seveda sem govoril, če nam bo kaj izposloval podpore in železnico. Drugo me ne briga. Kaj mene vtikate k temu, saj nisem jaz nič v »Slogu« poročal, da ni bil poslanec tu. Ali res nimate več dela? Le v novo šolo še kaj bolj pogosto pogledajte, kot v staro, in v društvu bo z igrami in tamburaši vendar kaj dela? Ne veselite se preveč, da smo baje fuč, in če bi bili, ali boste potem Vi bolj debeli? Sicer je grdo, da ste nam naše društvo kar tako

krstili za liberalno; prej je bilo vedno dobro, pred Vami, samo Vi in Vi in samo Vi, to je sedaj edino, kar je Vaše. Naj bo, saj Vam ne bomo silili v to. Kaj pa morem jaz za to, če so me izvolili za predsednika, in bilo je to prej kot ste imeli Vi društvo. Kaj mislite vi, da bom jaz skočil na Vašo komando tje, kakor so to storili nekateri, katerih se ne veselite preveč! Jaz ostanem tu ali pa nikjer, saj lahko knjige in dobre časnike sam čitam za sebe. Ako še boste kaj o meni kvasili pišite vsaj moje ime z veliko začetno črko. Odgovarjal vam pa ne bom več, ker vaše kvasenje smatram za klepetanje stare babe, ki hoče v besedi biti prva in zadnja. Pišete pa itak vse sami, ker sicer bi ne bil Širček postavljen na Kančec, ker vsi vemo, da je na Rogatuici. Če imate kaj poštenja, pustite moje ime v vaših časopisih v miru. In tega se ne veselite, da Vam uidem v koruzo z našim društvom, magari začnejo vsi kužeki lajati v mlako. Pa brez zamere. Gajski Šimek.

p Žetale. Čitalo se je v 48. št. »Slov. Gosp.«, da je baje izvoljen za novega knjižničarja Bralnega društva neki Širčer iz Končeca ter da je društvo sklenilo naročiti »Štajerca«. Širčerjev iz Kančeca sploh ne poznamo Žetalcani. Resnica pa je, da je Bralno društvo sklenilo politične liste popolnoma odstraniti, upeljati pa le: gospodarske liste, ter raznovrstne koristne gospodarske knjige. Da pa Bralno društvo ni nikdar sklenilo naročiti »Štajerca«, je samoumevno, ker štajerčijacev ni bilo nikdar pri bralnem društvu. Toliko jasnosti, da to izprevidijo, bi pač smelo biti tudi v klerikalnih tikvah. Povejmo pa lažnjivemu dopisniku »Slov. Gosp.«, naj le rajše miruje ter naj ne kvasi takih neumščin po časnikih. Stara resnica pa je: kolikokrat klerikalec zine, tolikokrat se zlaže. Kaj ne?

Iz Žetal. Cenjeni gospod urednik, to nas je bilo strah 2. dec. t. l., ko je prinesel »Sl. Gosp.« kar štiri dopise od nas. Vsak se je pošatal, koliko ga manjka, ker g. Kranjc so zinili jako in šest oseb kar na enkrat hoteli pohrustati. Uboge žrtve! Baje nimamo knjig v našem društvu. Vi jih še ne nesete. Starih Slov. večenic ne dajemo udom kot vi. Ne štejte naših udov, ampak svoje. Če nas boste še tako radi hrustali, se boste vsaj odebili. Ne vem že vseh na pamet, koji so bili tako nesrečno pohrustani; zadnji je bil. Gajski Šimek, katerega pač nič ni, če ga vi hvalite ali ne. Vi bi radi, da bi vsi zgubili zaupanje do cerkve. Zastran vas bi se to sicer lahko zgodilo, pa se ne bo, ker niste — vredni. In tudi nas ne boste dolgo dražili. Mislim, da se razumemo. Slavni Lovrenko je bil tudi muhast, pa smo včakali njegov odhod. A nismo za njim streljali kot za vami Hočani. Le pridno odganjajte podgane in miši iz stare šole z mišjim strupom, dajte še ktero iz Hoč prirediti, n. pr. slavni izstop iz posojilnice. Kar pa čenčate v Gospodariju, to je nam tako na ušesa, kakor da bi v pečnici k mašizvonilo. Okličite še včasih s prižnice hudiča, pa trikrat zapored, da lahko gre potem na poroko, oznanite še, če je kdo izmed vaših res enemu od vas svinčnik ukradel itd. G. urednik, z debelimi črkami napišite velikolasemu kaplanu: »preveč napet lok poč«. Učiteljstvo, g. Berlisga in druge pa le pustite v miru! Pomnite tudi, da v visok stolp rada strela trešč.

a Od Sv. Miklavža pri Ormožu. Tukaj je zadnje nedeljo predaval gosp. potovalni učitelj Pirstinger o vino- in sadjereji. Zbrala se je lepa množica ukaželjnih poslušalcev. G. Pirstinger nam je prav lepo razložil delo pozimi v sadonosnikih in vinogradih. Za zanimivo predavanje je žel tudi zaslužen priznanje.

v Iz Ivanjkovec. (Požar. Tombola). Po pregovoru: »V tretje gre rado«, je morala ivanjkovska požarna bramba v prvem letu svojega obstanka dne 8. tm. — torej ravno štiri tedne od zadnjega požara v Žerovincih — tretjikrat hiteti bližnjemu na pomoč. Že se je zbralo ob tretji uri popoldne kakih deset požarnikov v gostilni gospe Kralj, kjer soravno imeli vse pripravljeno za svojo tombolo, ko pridrvi požarnik Kosi v gostilno in zakriči: »Ogenj!« Na mah je bila gostilna prazna in tombola prepuščena svoji usodi. Gorelo je v Lahoncih pri Cvetku. Načelnik Petovar je prijezdil na torišče ognja in kmalu za njim je bilatudi mala brizgalna na mestu ter okoli trideset požarnikov. Ko so požarniki dovršili svojo dolžnost, se je vršila tako nepričakovano prekinjena tombola. Navzlic tej nesreči, malim gostilniškim prostorom in poznemu jesenskemu času je bil uspeh nad vse pričakovanje zadovoljiv. Da je poleti Vuk odnesel od tombole gasilnega društva prase, ni nič čudnega, a da je zdaj odnesel Slavič, ki je tako majhen ptiček, sedem in pol kile težkega purana, to je pač nekaj posebnega. Po tomboli je pevski zbor pož. br. po vodstvom podnač., naduč. Šijanica zabaval s petjem zbrano občinstvo, med katerim je bilo tudi zastopstvo hardeške pož. brambe v Krju. Tako so opravljali požarniki troje delo: resno, v prid bližnjemu pri požaru, koristno, za se pri tom-boli v prid nabave gas. orodja in veselo petje, ki je razvedrilo vsakemu poštenemu človeku.

v Iz Rog. Slatine nam pišejo: Dne 8. dec. je izbruhnil požar pri posestniku Francu Pirmanu v Topoljah. Glas o požaru je prišel žalibog v Slatino k ognjegascem prepozno. Ognjegaseci so bili v par minutah zbrani, za odhod pripravljeni in v četrte ure na lieu mesta. Med potom so dobili glas, da je pri Pirmana premalo vade; poslali so toraj brizgalno nazaj v Slatino — a moštvo je z lestvami in cepini neumorno in pridno delalo, tako, da je bil požar hitro omejen in se je rešilo, kar se je rešiti dalo. Vsa čast gre obema gospodičnima Ogrizekovima, ki ste z nestrudljivo nošnjo vode k omejitvi požara največ pripomogli. Ko je zmanjkalo vode, je ena teh dveh gospodičin Pirmanove vole, ki so bili radi varnosti na prostem vpregla in je vodo vozila. Akoravno je bilo veliko fantov in mož navzočih; vendar ni nobenemu padlo v glavo, da bi prevzel ta posel gospodični. Mislili so si, da je bolje od daleč gledati kakor pomagati. Ne morem si kaj, da bi ne izrekel tema dvema gospodičnima časti in hvale; naročil bi tudi g. županu, ki je bil navzoč, da jima izposluje priznanje od politične oblasti. Vsa hvala tudi ognjegascem, ki so v resnici požrtvovalno in pridno gasili. Zgorela je hiša in veliko pritiklin, ostali so stropi, vsled pridnosti omenjenih oseb. Zavarovan je bil g. Pirman primeroma prav malo.

v Smrtna kosa. 8. tm. je umrl v Slovenji vasi na Dravskem polju eden največjih in najstarejših »špeharjev« Jurij Sagadin, star 70 let. Bil je dobro znan v Ptuj in Mariboru. — V Jurjevcih pri Ptuj je umrla 8. tm. gostilničarka M. Burg, stara 65 let.

»Slovenski« deželni poslanec Ozmeč in Ciril-Metodova družba. Poroča se nam: Nedavno je bha gostija v Pinžgarjevi gostilni pri Sv. Lovrencu na Drav. polju. Bilo je zbrano precej gostov iz Lovrenca in St. Janža. Tudi domača duhovščina in učiteljstvo je bilo vabljeno. Pobiralo se je ob tej priliki za »Slov. Stražo«. Ker so nekateri navzoči, ki sicer niso klerikalnega prepričanja, tudi darovali za »Stražo«, smo sprožili idejo, da bi pobirali tudi za našo prekristno Ciril-Metodovo družbo. Mislili smo si: Mi smo dali vam, dajte tudi vi nekaj za Ciril-Metodovo družbo, ki je gotovo že več storila za slovenski narod, kakor »Straža«, ki notabene še ni storila nič! A trčili smo ob krepki odpor; in to edino le pri župniku Ozmeču. Skočil je, kakor da bi ga kdo pičil ter konstatiral z gromovitim glasom, da so tukaj zbrani krščanski ljudje, kar pa Ciril-Metodova družba ni. Zato ne dajo nič. V tistem trenutku res ni dal nihče, a dali so pozneje, tako da je bil pravzaprav učinek njegovega govora ničven. S svojim govorom je dosegel edinole nasprotno. Več mož se je namreč pozneje zgražalo nad župnikovim postopanjem in radi so darovali vsak po eno krono za Ciril-Metodovo družbo. — Nismo vam takrat ugovarjali, bili smo bolj taktini ter nismo hoteli prepira, katerega ste izzivali v tuji hiši vi! — Vprašamo vas pa, kako se strinja vaš govor, katerega ste govorili novoporočencema, z vašim poznejšim postopanjem? Govorili ste jima na srce, naj ne zatajita svojega materinega jezika, svoje slovenske narodnosti, češ, kdor zataji svojo narodnost, izgubi tudi svojo vero. A kdo je bil prvi, ki je zatajil narodnost? Vi — in sicer v tem momentu, ko ste tako neopravičeno napadali našo prekristno, našo najvažnejšo obr. družbo sv. Cirila in Metoda. Naše priprosto ljudstvo svoje narodnosti tako hitro ne zataji. Treba mu je torej v tem oziru najmanj pouka od vas — večine — katoliških duhovnikov, ki strmite edino le po nadvladi mednarodnega klerikalizma in ki vam je narodnost deveta briga!

Iz Ptuja. Dne 8. t. m. je vprizorilo bralno društvo v Ragoznici pri Ptuju žaloigro »Mlinar in njegova hči. Igralci in igralke so se potrudili svojo nalogo dobro rešiti. Vendar pa moramo pripomniti, da bi se nam bolj ugodilo s kratko igro veselošaljive vsebine. Naše ljudstvo enakih žaloiger ne razume. Vsekakor se mora delavnemu bralnemu društvu na vspehu čestitati. Domači orkester je med premori neumorno sviral nelahke komade.

v Iz Ormoža. Umrl je tukaj dne 9. dec. ob 3. uri popoldne v 28. letu svoje starosti inženier g. Ciril Geršak, sin g. notarja dr. Geršaka v Ormožu. Oženjenega komaj mesec dni, ga je potuhnjena jetika potisnila v prerani grob. Za umrlim, ki je bil kremenitega značaja in ljubeznjivega občejanja, žaluje ves slovenski Ormož in vsa slovenska okolica. Bodi prerano umrlemu, ki je imel nebroj najboljših načrtov pred seboj, zemljica lahka!

Svinjo ukradel. Iz Ptuja se poroča: 12. t. m. so zaklali pri kmetu Golobu v Rogoznici svinjo. Med večerjo se je vtihotapil iz mesta izgnani in v Rogatec pristojni Jožef Mlinarič v zaprto shrambo in odnesel celo svinjo. Slučajno so prišli na sled tat. Vjeli so ga pri pokopališki kapeli, kjer je imel shranjeno meso. Orožniki so ga izročili sodišču.

Smrt vsled padca iz voza. Iz Ptuja se poroča z dne 12. t. m.: 31 letni Filip Pulko, hlapec pri usnjarskem mojstru Jožefu Pirichu iz Ptuja je vozil strešne lepenke za grajščino Hamre pri Majšpergu. Ko se je vračal, je padel z voza tako nesrečno, da je umrl, predno je prišel nazaj v Ptuj. Ponesrečenec je oče 3 otrok.

Slovenjegraški okraj.

V Marenbergu je umrla 6. t. m. zasebnica Marija Germut v starosti 67 let.

V Vuzenju pride za postajenačelnika(!) pri- s'aj Viktor Kormanu, Nemec. Tako poročajo ma- riborski listi.

a Smrt vsled opeklin. 8. t. m. je priprav- ljala Neža Podgoršek v Limbarjevi gori pri Ve- lenju v kuhinji večerjo. Svojega najmlajšega otroka Ladislava je prepustila v nadzorstvu 12- letne hčerke Frančiške. Mati se je za nekaj časa odstranila iz kuhinje in je postavila lonec z vrolo vodo na zaboj za premog blizu ognjišča. Ko je otrok bil sam, je segel po loncu in ga prevrgel. Vrela voda se je razlila črez prsi malega, ki je vsled tega drugi dan umrl.

Konjiški okraj.

Surov sin. Pri Sv. Duhu pri Poličanah je prišlo med posestniškim sinom Janezom Venguštom in njegovim očetom Antonom Venguštom radi gospo- darskih zadev do prepira. Konečno je zgrabil sin svojega očeta, ki je v sami srajci ležal že v poste- lji, za lase, ga potegnil iz postelje, mu strgal srajco raz telo in ga nagega vrgel iz sobe v vežo, kjer ga je dalje gnjavil. Suroveža so ovadili oblastim.

Mariborski okraj.

Iz Slovenske Bistrice. Miklavžev večer, pri- rejen od tukašnje Čitalnice dne 8. t. m., se je ob- nesel tudi to leto jako dobro. Obe dvorani hotela „Avstrija“ ste bili natlačeno polni občinstva; zbralo se je gotovo nad 1000 oseb. Miklavž, ki je v lepih besedah podučeval otroke, dajal starišem navodila za vzgojo slovenskih otrok in pozival slovenske Bistričane k skupnemu delovanju, je bil letos po- sebno blagodaren in je obdaril 240 otrok slovenske šole z oblačili in obutjem in 400 otrok s pecivom in sadjem. Na ta vseh so lahko prireditelji ponosni. Hvaležni pogledi starišev obdarovanih otrok in srčno veselje slovenskih šolarjev nad bogatimi darili so njim najboljša plačilo za njihov nemali trud.

v Samomor vojaka. 6. tm. večer se je v Ma- riboru vstrelil pešec Franc Prebolšek od 26. bram- bovskega polka, ko je bil na straži pri eraričnem skladišču za moko. Težko ranjenega so prepeljali v bolniško sobo brambovske vojašnice, kjer je ob 1. po noči umrl. Motiv samomora ni znan.

Občinske volitve. V Rogozi pod Mariborom je bil izvoljen za občinskega predstojnika štajer- cijanec Jurij Irgolič. Dosedanji župan Peter Fran- gež je odklonil vsako volitev. — V Razvanjih je bil izvoljen za župana »Nemec« Martin Pukl in za občinske svetovalce Janez Onič, Jakob Breznik in Peter Trinko.

Iz Hoč. Postajenačelnik v Hočah Jožef Vidic je prestavljen v Ljubljano. Na njegovo mesto je pri- šel Jožef Kurnig iz Kleblacha na Koroškem.

Gospodarski paberki.

Vrednost gnojnice v kmetijstvu. Žal, da naši kmetovalci še vedno ne znajo ceniti vrednosti gnojnice. Gnojnica je izvrstno gnojilo za travnike kakor tudi za njive. Gnojnica je boljše gnojilo ka- kor umetni gnoj in poleg tega dosti cenejša. Gnoj- nice razločujemo dvoje vrste. Prva je scalnica, katere da goveja živina približno 4000 l na leto. Razen scalnice pride v gnojnico še veliko snovi iz gnoja, ki jih je voda raztopila. Dež, ki gnoj izpira, raztopi mnogo snovi, te napravijo druge vrste gnojnice. Sama scalnica ene velike govedi je v pri- meri z umetnim gnojem vredna na leto približno 40 K. Vsa gnojnica ene živali je vredna najmanj 80 K. Ako računamo, da ima kak posestnik deset goved velike živine, tedaj je dotična gnojnica vredna 800 K na leto. Ves ta denar je še večinoma pri nas izgubljen. V gnojnici so vse redilne snovi, ki jih v umetnih gnojilih drago plačamo, že raztop- ljene. Da se pri nas na Kranjskem uporablja veli- ko umetnih gnojil, je sicer lepo, večkrat pa ni go- spodarsko. Pomisliti moramo, da dajo naši kmeto- valci približno en milijon kron za umetna gnojila; ta velika svota gre iz dežele in celo v inozemstvo. Vprašanje pa je naposled, ali se toliki stroški tudi vedno izplačujejo. Narodno gospodarstvo to goto- vo ni, da takšen kapital izgine vsako leto iz deže- le, dočim domačini boljše gnoj tako zanemarjajo. Kmetovalci naj bi s hlevskim gnojem boljše ravna- li, kajti ta je najboljši, in gnojnico pridno uporab- ljali, pa bi imeli boljše uspehe kakor z umetnim gnojem in si prihranili mnogo denarja. Zato naj bi vsak kmetovalec dobro uredil gnojnišče in gnojni- čno jamo; tu je izvir denarja. Gnojnica se mora pač večkrat izvoziti na travnike in njive, posebno spomladi in po vsaki košnji. Napačno je gnojnico izlivati v preveliki množini na isto mesto; tako je lahko tudi škodljiva. Gnojnica se primeša nekoli- ko z vodo, ako ni prišla v njo deževnica. Pri gno- jenju je gledati na to, da se dobro in enakomerno razdeli. Zato ne zadostuje, da se naredi v sod luk- nja, ampak mora biti zato poseben razpršilnik. —

Najboljše je, ako si kmetovalci napravijo nalašč v ta namen gnojnične vozove. Za manjše posestnike bi bilo priporočati, da jim posojilnice ali druge za- druge nabavijo takšne vozove in jih proti mali od- škodnini izposojujejo. Posebno uporaben gnojnični voz je izumil deželni živinorejski nadzornik Leg- vart. To vrsto gnojničnih vozov izdelujejo po zelo nizki ceni kolar Franc Krašovec na Vrhniki. Ta voz je zelo pripraven in prekaša vse dosedanje take naprave. Ima poseben škropilnik, ki deli gnoj- nico čez tri metre na široko; poleg tega je prav la- hak, lahko teče in je prav poceni. Ta voz, »sistem Legvart«, zelo priporočamo; naroči naj se pri zgoraj navedenem kolarju. Poleg gnojnice se pri- poroča zlasti na zelo zapuščenih travnikih, gnojiti še jeseni s po 300 kg Tomažev žlindre na oral.

Trsna rezitev meseca grudna je zelo priporo- čljiva. Marsikateri kmet bo dejal: včasih je bil pa mesec svečan najboljši za rezitev. Tudi jaz tega ne tajim. Največkrat pa meseca svečana leži tak- sneg, da sploh na rezitev misliti ni. Trs, obrezan meseca grudna, malokedaj pozebe, in to: 1. ker je trs oproščen in so odstranjene nepotrebne rozge, na katere se dež po zimi najraje prime; če je pa ta privezan h kolu ter se ne more majati, pride ve- ter in napravi se cijevca in tako najprej pozebejo trsne oči; ako pa je trs obrezan, ga pa vsaka naj- manjša sapica zamaje in rosa se strese in trs po- suši, predno začne zmrzavati. 2. Če sneg zapade velik, da si zajci ne morejo po grvinah krme iskati, se kaj radi trsja lotijo, in oči objedo; ako pa je trsje obrezano, pa sneg pokrije reznike in druge dele trsja; ako pa trs ni obrezan, pa sneg takoj zleti z njega in je pri vsakem trsu jamica, kar pa je za zajce jako ugodno. 3. Največkrat je meseca svečana sneg, in tako mora vinogradnik čakati do meseca marca; takrat pa že začne trs teči, in je od soka moker in oči zalite od sokove tekočine. — Grudnova rezitev se pa lepo obsuši in je trs pred pozebo posebno varen. Vinogradniki, poslužite se grudnove rezitve! Ant. M.

Gnojimo trtam! Letos je bila vinska letina v obče neugodna; vzroki so vsakemu posameznemu vinogradniku pač znani. Slabo vreme in posebno toča upliva neugodno na trte, tako da se čuti ta upliv, posebno toča še v poslednjih letih. Bolan človek potrebuje tečne hrane, da zadobi zopet stare moči; istotako je treba tudi za trto skrbeti, da popolnoma ne upeša. Rastlinska hrana je pa gnoj, kakor ve vsak kmetovalec. Kdor torej ima dovolj gnoja doma, ven z njim v vinorodne gorice, nikar naj ne varčuje. Kdor pa nima dovolj doma- čega gnoja za vsa polja, travnike in vinograde, naj se poprime umetnih gnojil. Pomniti je pa treba pri porabi teh, da ni vseeno, s katerim umetnim gno- jilom se gnoji, ampak vedno se mora upoštevati, da potrebuje tudi trta, kakor vsaka druga rastlina tri hranilne snovi, ki so: dušik, kali in fosforova kislina. Gnojiti se torej mora s takšnimi gnojili, ki vsebujejo te snovi in sicer so to sledeča gnojila: čilski soliter, 40% kalijeve sol in Tomasova žlindra. Če opustimo pri gnojenju le eno teh gnojil, tedaj je gnojenje nepopolno ter ne more prinesiti pra- vega in zaželenega uspeha. Najbolj pogosto se pripeti, da se opušča gnojenje s čilskim solitrom, češ da je to gnojilo predrago, kar pa sicer ni res, če se opazuje uspeh čilskega solitra z vso natanč- nostjo. Opazovalec se potem mora prepričati, da je rast najboljša tam, kjer se je gnojilo s čilskim solitrom obenem s kalijevo soljo in Tomasovo žlindro. Kjer je rast najlepša, mora biti tudi največ grozdja. Majhen poskus zadostuje, da se vsaki sam o tem na lastne oči prepriča. Katere množine gno- jil zagotovijo dober uspeh in dobiček, je pač težko natanko povedati, ker zemlja je povsod različna. V obče se pa priporoča gnojiti na 1 hektar (= 1/4 orala) vinograda približno s

300 kg čilskega solitra,
300 kg 4% kalijeve soli in
600 kg Tomasove žlindre.

Najboljše je, če je mogoče gnojiti že v jeseni ter gnojila malo zakopati, posebno kalijevo sol in Tomasovo žlindro. Od čilskega solitra se pa sme potrositi kvečjemu le ena tretjina v jeseni, ostalo pa v dveh daležih prihodnjo pomlad. Gnojenje v jeseni pa se priporoča le v takšnih vinogradih, kjer se ni treba bati, da bi v spomladi voda pri kopnenju snega gnojila odplavila. Če se je tega bati, tedaj se naj gnoji šele zarano v spomladi.

Kedaj je pripravljen čas za trebljenje drevesa? Marsikateri kmet-sadjerejec misli po svojem. Ta- ko sem bil tudi jaz dolgo časa tega mnenja, da je boljše trebljenje v spomladi. Po mojih raznovrstnih poskusih pa sem prišel do prepričanja, da se dre- vesa, katera so meseca grudna osnažena nepotreb- nih in od škodljivega mrčesa okuženih vej, veliko bolj razvijajo. In to iz treh okolnosti: 1. Drevesa, katera so v jeseni očiščena, nimajo tistega soka, kakor v spomladi, in ko pride spomlad, začne drevo nemoteno poganjati. 2. Veje, katere so okužene, se odstranijo z mrčesom vred, ker je mrčes skrit za škorjo in se ga tako uniči z vejami vred. Seveda je treba tu pripomniti, da se morajo odrezane veje takoj pobrati izpod dreves in zažgati. 3. Ako dre- vesa v jeseni trebimo, se nam jih ne smili tako proc rezati, kakor v spomladi, ko že poganjajo popke. Toraj poskusite zdaj grudna s tem delom, ker spo-

mladi velikokrat ne utegnemo, in drevje ostane za- rašeno in se ne morejo rodne veje razvijati. Opom- niti moram tudi, da mlada sadna drevesca ovijati s slamo je zelo škodljivo, ker se raznovrstni dre- vesni škodljivci v ovitke poskrilejo in prav lahko v teh zavetjih prebijejo zimo. Da jih pa pred škodli- vimi zajci obvarujemo, treba je drevesca namazati z zmesjo, ki jo napraviš, če vzameš dve tretjini rumene ilovke, eno tretjino krvjeka, in če ti je mogoče dobiti, 1—2 l goveje krvi. Napravi mešanico z vodo, da bo tekočina kot za beljenje. Ako ne dobiš ilovke, je dobro tudi ugašeno apno. S to zmesjo na- maži drevesca do drevesne krone. — A. Malgal, Sv. Stefan.

Svarilo.

Ker so nekateri hmeljarji našega okoliša že sedaj prodali hmelj, katerega nameravajo pride- lati še le prihodnje leto, sklenilo je hmeljarsko društvo v svoji odborovi seji z dne 11. t. m., vse hmeljarje prav resno svariti pred takšnim početjem. — Pri vsaki takšni kupčiji je gotovo ena stranka nezadovoljna, ali kupec, ali prodajalec — pa večinoma prodajalec. Kjer je pa ne- zadovoljnost, tam je tudi prepir, kateremu sledi tožba, razburjenost in stroški. Le-te mora pa skoro vselej poravnati prodajalec, ker je kupec toliko premeten, da se vé skoro v vseh slučajih zmotati iz zadrege, katero bi mu hotel prodajalec napraviti; nasprotno se pa le-ta težko izogne in reši iz zanke, katero mu je kupec nastavil in zadrgnil. — Hmeljarji! upoštevajte svet, katerega Vam podaje hmeljarsko društvo in ne prodajte blaga, katerega še nimate.

Žalec, dne 12. decembra 1910.

Društveno vodstvo.

v Slavnoznano „Praško mazilo iz lekarnе B. Fragnerja, okr. dvor. zalag. v Pragi je priz- nano dobro domače zdravilo, ki se kot takšno rabi že nad 50 let. Vsled izbornega antiseptičnega, hladečega in bolečine olajšujočega učinka na rane je postalo omenjeno mazilo naravnost neobhodno potrebno obvezilno sredstvo pri vsakovrstnih ranah. Ker se dobi v vsaki lekarni, so je upeljale mnoge tovarne za stroje, sladkor, špirit, steklarne itd. v svoje domače lekarnе, a ne smelo bi manjkati tudi v nobeni hiši.

Listnica uredništva.

B. S., Prekorje: Danes ni prostora! V bo- žični številki! — A. B., Dunaj: Istolako! Hvala lepa! Le oglasite se večkrat! Pozdrav! — Žetale: Le se ne ukloniti. To bi bilo žalostno in sra- motno! Nič se razburjati, ampak mirno in resno naprej delati! Pozdrav in hvala!

Opozarjamo

na novo vrsto valjanik „Pekatek“ enako doma delanim za juho in prikuho. Vdobivajo se le v rumenih ovijah po 1/2 kg v najfinjših kakovostih z napisom in sliko:

„Štiri rumenjaki“

„Osem rumenjakov“.

Lepa novozidana, pa še ne izgotovljena

hiša

na Kogu ob novograjeni okrajni cesti z vinogra- dom in sadovnjakom se pod ugodnimi pogoji proda. Stavba je primerna za kako obrt. — Cena se izve pri g. Ant. Borko, županu na Kogu, pošta Sv. Bolfenk pri Središču. 295 1

Proda se pod ugodnimi pogoji ro- dovitno posestvo z mlinom in žago, ležeče ob južni železnici. Močna in trajna vodna sila omogoči potom turbine napravo električne centrale za trg in okolico. Že mlin in žaga sama nudi gotov krnh. Natančnejše informacije daje Robert Kunze, Št. Jur ob južni železnici. 293 4-1

Učenca

za trgovino z mešanim blagom, čvrstega, zdravega, s primerno šolsko izobrazbo, sprejmeta

Norbert Zanier & sin,

Sv. Peter, Savinska dolina. 279 3-2

Loterijske številke.

Danaj, 10. decembra 1910: 9, 26, 80, 77, 89
 Gradec, „ „ „ 14, 31, 87, 21, 47.

Oblastveno dovoljena razprodaja.

Ivan Berna

Celje, Gosposka ulica št. 6

svojo bogato zalogo obnaša za pomladansko, letno in zimsko sezijo. — Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev, lastnega in tujega izdelka. Gumi za pete, vrvice, zaponke itd. vedno v največji izbiri. — Priporoča tudi specializirano prave gorske in lovske čevlje. Izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila, Postrežba točna, cene solidne. Zunanja naročila proti povzetju. 12-11

Delano iz najboljših snovi!

Vse naše gospodinje hvalijo in kupujejo le

Pfeifer-jevo
milo

ker je najboljša in napravi brez truda snežno belo perilo. Pri nakupu pazite na vtis Pfeifer in znamka tiger.

Delano iz najboljših snovi!

Zelo redka prilika!

Tovarna mi je izročila po neki nezgodi več 1000 komadov krasnih težkih flanelastih odej, da jih prodam pod roko; vzorci so najnovejši, moderne barve in imajo le skoro nevidne madeže od vode, kar pa nikakor ne brani, da bi se ne mogle porabljaliti v vsakem gospodarstvu za pokrivanje posteli in ljudij; dolge so 190 cm, široke 135 cm, jako fine, tople in trpežne. Pošiljam jih po poštne povzetju: 3 krasne flanelaste odeje v vseh barvah in vzorcih za 9 kron, 4 gospodarske odeje za 10 kron. Vsak, ki čita to, naj naroči zaupljivo, kajti prepričan sem, da bo zadovoljen. **Oton Bekera**, c. kr. finančni nadpaznik v pokoju, **Náchod**, (Češko). 290 2-2

Stara, dobro idoča in dobro znana

kleparska obrt

se da z vsemi stroji in drugo spravo v najem. Ta obrt je v sredini trga Žalec. Natančnejša pojasnila pismeno ali ustmeno: Žalec, h. št. 31., do tačas se pa išče

kleparski pomočnik

vajen vsacega dela, tudi na stroje. — Nastop takoj. 268 5-6

Najkoristnejša božična darila

SINGERJEVI

šivalni stroji

se dobe v naših prodajalnih

Zastopstvo v Celju, Graška cesta 22

Brzejavni naslov: Brikettid Dunaj

Brikettid'-luč

Telefon št. 4236.

V poletu vsepo-
 vsod doseženo
 prvo mesto.

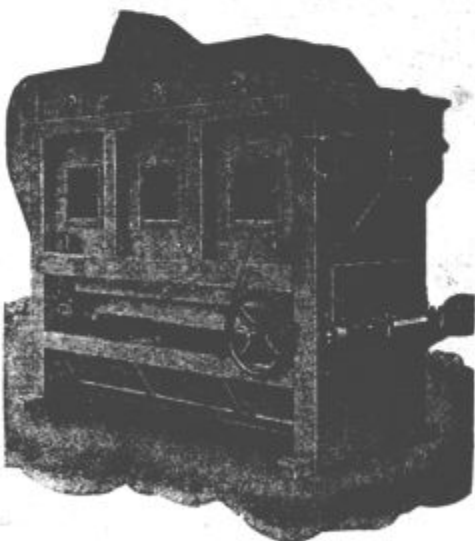
Idealna
 luč v sobi.

Radi posebne varnosti zlasti v stanovanjih uporabno. Oblastveno dovoljeno! — Najcenejši in najboljši sistem. Od 1—30 luči. — Na zahtevo se Vam vpošlje cenik zastoj.

Glavno zastopstvo: **Zinauer & Co.**
 Sv. Jakob v Slov. goricah pri Mariboru.

IOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem, vodno in parno silo v št. Jurju ob juž. žel.

Izdelujem načrte, proračune in prošnje za stavbena dovoljenja brezplačno.

ŠTAMPILJE IN PEČATE
 vseh vrst
ZVEZNA TRGOVINA
 CELJE

Za Božič
 in
 Novo leto

gramofone

in slovenske plošče z najnovejšimi posnetki, nadalje pisala, drsalke, otroške sanke, samovare, čajne opreme ter vsakovrstne hišne in kuhinjske predmete, stojala za božična drevesca.

Peter Majdič, veletrgovina „Merkur“, Celje

Najprimernejše
 darilo otrokom za
 so knjige s podobami, dobijo se v Zvezni trgovini v Celju.

BOŽIČ

Metulji v podobah. 129 barvanih podob s slovenskimi, nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.
 Hrošči in žuželke v podobah. 137 barvanih podob s slov., nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.
 Planinske ovetke v podobah. 97 barvanih podob s slov., nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.
 Zoologjski atlant. Ser-tavil H. Lentemann. Slovenski mladini razložil A. Pavlin. 24 tabel s 225 koloriranimi slikami in 57 strani besedila. Trdo vezan 6 K.
 A-B-C v podobah s pesmicami. Kolorirana izdaja. Elegantno vezana 1 K 60 v.
 Deca roma, okrog doma. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 24 v.
 Kaj pripoveduje čarovnica. Zbirka kratkih pravljic s krasnimi koloriranimi slikami. Kart. 1 K 20 v.
 Kaj pripoveduje čarovnica. Izdaja na močni lepenki 2 K 40 v.
 Naše domače živali. Kolorirane slike iz domačega živalstva brez besedila. Broširana 40 v.

Noetova barka. Živalstvo v podobah s pesmicami. Kolorirana izdaja, 1 K 50 v.
 Palčki Poljanec. Slike in besedilo napravil E. Kreidolf, preložil Oton Zupančič. Eleg. vez 3 K 60 v.
 Pavluša in Nuša — dva škrata. Kolorirana in kartonirana izdaja, 1 K 60 v.
 Podobe iz živalstva. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 80 v.
 Podobe iz živalstva. Leporello-izdaja na močni lepenki s platnenimi hrbti, 1 K 50 v.
 Sladki orehi. Računski primeri v slikah in pesmicah. Cena kolorirani in kart. izdaji 1 K 60 v.
 Vesela družica. Kolorirane slike s pesmicami 70 v.
 Vesela mladina. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 80 v.
 Vesela mladina. Leporello-izdaja na močni lepenki 1 K 50 v.
 Snegulčica. Kartonirano 1 K 20 v.
 Snegulčica. Na lepenki 2 K 40 v.
 Drobiž v podobah. Cena navadni izdaji 40 v.

Mihael Dobravc

slikar in pleskar v Celju

Gosposka ulica št. 5

izvršuje vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor cerkevna, sobna in dekoracijska slikarija itd. — Prevzame vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela po najnižjih cenah. — 3

Trgovski pomočnik

ki je prost vojaščine in spreten manufakturst želi vstopiti v službo kakšne večje manufakturne trgovine, zlasti v tako, ki ima veliko kmetijskih in delavnih odjemalcev. — Pisma se naj blagovolijo nasloviti na „J. F. 11“ Arvež (Arnfels) poste restante. 286 2-2

Da ne nastanejo

iz malenkostnih ran nevarne, težko celeče rane, moramo paziti na njih snago.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3.18 se pošljejo 4 pušice, za 7 K pa deset pušic poštne prosto na vsako postajo avstr.-ogrsko monarhije

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno je po 70 v.

Glavna zaloga

B. Fragner, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“
Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.
Zaloge v lekarnah Av.-Ogrske.

Pozor trgovci!

Najcenejši reklamni koledarji

s torbico ali brez, z ogledalom
s tiskom in blokom, kakor tudi

božične in novoletne razglednice

več vrst svilnati papir, cvetje,
perje in žica za cvetlice, okraski
za božično drevo, jaslice itd., po
najnižjih en gros cenah se dobi v

Zvezni trgovini v Celju.

297 — 38

Šubičeva slika

Franceta Prešerna

ter Groharjev

:: Primož Trubar ::

v okvirju ali brez okvirja se dobijo v Zvezni trgovini
v Celju. Velika zaloga najrazličnejših svetih in moder-
nih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki
na zahtevo franko.

Darujte dr. sv. Cirila in Metoda!

IV. Jax & sin, Ljubljana

386 52 29

Dunajska cesta števil. 17

Priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastonj in franko.

Brzoparilniki za krmo

„ALFA“ so najboljši!

281 12-1

Velika prihranitev na
času, na kurivu in naj-
boljša krma to so naj-
večje prednosti istega!

Zahtevajte cenike!
Dopisuje se slovensko!

Delniška družba

Alfa Separator

Dunaj XII.

Pošne hran. račun št. 54.366.

Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hra-
nilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagatelj tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnic in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih *****

pet od sto (5%)

Zahtevajte vzorce!

Barhant, flanele, modno blago,
opreme

platno, damast, kanafas itd. same no-
vosti, razpošilja franko izvozna tvrdka

V. J. Havliček in brat v Poděbradeh na Češkem.

Razpošilja tudi franko po povzetju 1 zavoj 40 m
raznovrstnih ostankov od poletnega in zimskega
perila v širokosti 1 do 8 metrov samo za 18 K.

Ugodna prilika! Izredno cen! 249 15-5

Širite „Narodni List!“

Samo še 19 gramofonov

novih in izvrstnih, komad po
15 K in po 20 K oddamo od
danes naprej proti takojšnjemu
plačilu. Istotam 1000 igel samo
K 1'60 in nove velike dvo-
stranske plošče po K 2'50.

Zinauer & Co., Sv. Jakob v
Slov. gor.

Zavrnite

božična darila ako niso iz **narodne**
veletrgovine

R. Stermecki v Celju

ker edino tam je izbira in dobra ka-
kovost. Kdor ne ve kaj darovati, naj
si ogleda izložbe in zalogo.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivoga, dobrega, puljenega
2 K. boljšega 2 K 40 h; prima pol-
belega 2 K 80 h; belega 4 K;
belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg
velešinega, snežnobelega, pulje-
nega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha,
sivega 6 K; 7 K; belega, šinega
10 K. najfinjši prani puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg,
dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nan-
kinga, pernice, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 sglavni-
koma, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen s novim,
sivim, jako stanovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K;
napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K,
14 K, 16 K; sglavniki 2 K, 8 K 50 h, 4 K. — Pernice
200 cm dolge, 70 cm široke K 13—, 14.70, 17.80 in
21—; sglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4'50, 5'20,
5'70; podpernica iz močnega rikačastega gradla. Razpošiljanje
po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj
ali samenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. —
Cenovnik sastonj in franko. 456 50-19

S. Benisch, Deschenitz, šte. 773, Šumava, Češko.

Velikanska izbira božičnih in novo-
letnih daril.

Prica & Kramar

511 35-80

Celje.

Edina narodna trgovina galanterijskega, norimberškega
in modnega blaga.

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v
„Narodnem domu“ v Celju.

Velika izbor **novosti**, zlatih in srebrnih
verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic,
uhanov, prstanov, gospodskih in damskih
ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov
v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d.
Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Nagrobne

vence

v raznih velikostih in cenah s
trakovi in brez trakov ima v
zalogi

Zvezna trgovina
v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno
pošto. — Brzjavni naslov:

Zvezna trgovina, Celje.

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prevzame vsakovrstna

stavbena zlasti tesarska dela.